

TRANSILVANIA

FÓIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 11. SIBIIŪ, 15 NOVEMBRE 1893. Anulŭ XXIV.

Cu durere aducemŭ la cunoscința on.
public, că

Dr. Ioanŭ Crișianŭ,

Asesorŭ consistorialŭ, Protopresbiterŭ, profesorŭ seminarialŭ, fostŭ secretarŭ II. alŭ Comitetului AsociaȚiunei și directorŭ alŭ scólei civile de fete a aceleia, a încetatŭ din viețã la 9/21 Octobre a. c. în etate de 40 ani și la 11 ani de activitate profesoralã.

Immorméntarea iubitului nostru defunctŭ s'a făcutŭ Lunŭ 11/23 Octobre cu frumósã solenitate.

Fiã-î memoria cu laudã!

Sibiiu, 12/24 Octobre 1893.

RedacȚiunea „Transilvaniei”.

CUVĒNTULŪ PRESIDIALŪ

alŭ d-lui vicepreședinte Dr. Ilarionŭ Pușcariŭ la deschiderea adunãrei generale a AsociaȚiunei transilvane, ținute la 10/22 și 11/23 Octobre a. c. în Nãseudŭ.

Prea onorată adunare generalã!

Prea stimaȚi Domni și IubiȚi fraȚi!

Unŭ simțeméntŭ de adencã mulțumire cuprinde inimile nóstre, de câte ori partea cea mai alésã a naȚionalitãȚii nóstre, care o face inteligința, o vedem întrunitã spre vreunŭ scopŭ salutarŭ, care tinde la binele obștescŭ alŭ nea-

mului nostru. Unu scopu salutaru, care aru fi mai pre susu, de cum este literatura si cultura unu poporu, nu esista. A incerca se demustru acestu adeveru prin argumente, aru insemna astadi a desconsidera inteliginta D-Vostru, cari prin prezentarea aici intr'unu numeru atatu de frumosu ati datu eo ipso cele mai eclatante probe, ca ati cuprinsu pe deplinu scopulu, ce cu toti nizuimu a se realiza si generalisa totu mai multu la poporul nostru romanescu, care posede cele mai favorabile dispozițiuni intelectuale.

Bucuria nostra, ca ne aflamu astadi intruniți aici pentru promovarea si realizarea unu scopu maretu, numai o trista imprejurare o conturbu, ca adeca lipsesce dintre noi neuitatulu nobilulu barbatu *George Barițiu*, președintele Asociațiunei noastre, care in luna lui Maiu a anulu acestuia a trecutü la cele vecinice, insoțitu de gratitudinea unu poporu, ce va remane totdeuna recunoscătoriü pentru lucrarea sa neobositu pe terenulu literaturii romane si pentru sacrificiile aduse in favorulu culturii poporulu romanu.

Dupa ce romanii din tote partile in deosebite renduri si-au manifestatu doliulu seü pentru ireparabila perdere inca cu ocasiunea inmormentarei scumpulu barbatu *George Barițiu*, cred a fi de demnitatea adunării Asociațiunei, ca inca acum la intrunire in prima ședința se onoramü prin rädicare aducerea aminte a prea demnulu președinte alu Asociațiunei, si totdeodată prin actu protocolaru se dam espresiune doliulu nostru profundu.

Si acum fiindu eu chiämatu in calitatea mea de vice-președinte alu Asociațiunei, a ocupa acestu onorificu loc si a conduce o adunare atatu de strälucitu, in consciința neajunselorü mele nu-mi remane alta, de cat a ve cere indulgența d-vöstre binevoitoare, de cumva nu voiü pute pe deplinu corespunde acestei insemnate si grele chiämări.

Strälucitu adunare!

Intorcändu-ne privirea asupra problemei Asociațiunei nostre, e bine si de folosü, ca cu ocasiunea adunärilor generale ale

Asociațiunei s'e ne dăm s'ema despre scopul' ei, despre mijlócele pentru realizarea scopului; e bine și de folos' mai departe, s'e cunóscem' ce s'a lucrat' în trecut' pe acest' teren', ce și-au cugetat' dela început' antecesorii nostri, când înainte cu 33 ani' au înființat' Asociațiunea nóstră, și întru cât noi cei de astăzi suntem în cursul' ideilor' lor' și în calea cea bună. Numai fiind' în tot' momentul' consci' de ceea ce voim și avem datorința a voi, vom fi în stare s'e corespundem misiunei-nóstre culturale.

Décă vom ceti protocélele celor' dintâi adunări generale ale Asociațiunei, vom vedé, că înaintașii nostri, cuprinși de simțeméntul' redeșteptării și aflându la poporul' român' un' gol' mare pe terenul' literatur'ei și al' cultur'ei, din cauza timpurilor' asupritóre ale trecutului, cu un' zel' febril' și cu un' entusiasm' au pășit' la lucru și au înființat' acest' paladiu' al' mușelor', care se numesce Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român. Dintre bunii bărbați inspirați de nobil' sentiment'ul' cei mai mulți au trecut' la cele eterne.

Mulți dintre noi am cunoscut' figurile mărețe, a Marelu' metropolit' Șaguna, primulu' președinte al' Asociațiunei, a bunulu' și zelosulu' metropolit' Suluțiu, a lui Cipariu, a lui Basiliu bar. Pop, a lui Bologa, a lui Baritiu, ș. a. Mulți dintre noi am fost' martori la faptele lor', scim și cunóscem', ce au lucrat' ei, eară generațiunea mai tinéră și posteritatea pot' învăța din scrierile lor', din cuvântările lor' și din protocélele adunărilor' generale ale Asociațiunei nóstre, ce va se d'ică labóre, iubire, devotament'ul' cătră neamul' se'.
.

Din acea pleiadă de bărbați nobili și d'istinși puțin' mai sunt între noi. Acestora li-a destinat' providința divină s'e mai împletéscă și mai mulți lauri în cununa lor' binemeritată.

Décă cetim cu atențiune cuvântările și disertațiunile bărbaților' nostri de litere, desvoltate la primele adunări

generale, a unui Cipariu, Gavriilă Muntean, Barițiu, Cav. Pușcariu ș. a., cari disertațiunii conțin un fel de program pentru Asociațiunea noastră, ne convingem, că unul vorbesce cu tăria convingerii sale despre statorirea cât mai în grabă a unei ortografii în scrierea românească, altul despre compunerea unui dicționar al vocabulelor limbei românești, altul de adunare de documente, diplome și de cărți vechi, altul propune pentru realizarea acestor scopuri mărețe înființarea de secțiuni științifice ș. a.

Esaminându, ce a realizat Asociațiunea noastră din acest program, trebuie să recunoșcem, că ea n'a ajuns încă a ficsa o ortografie pentru toți românii, ea a abscins deocamdată dela facerea unui lecsion, și dela înființarea și susținerea secțiunilor științifice, pentru că problemele acestea de cea mai mare însemnătate pentru literatura română și cultura poporului român, împreunate cu spese, ce întrecă puterile materiale ale Asociațiunei, în decursul timpului au ajuns în mâni mai puternice. Academia română din Bucuresci, care în scurtul timp ală desvoltărei sale a ajuns a dispune de mijlôce materiale mai însemnate și a tras în sinul seă bărbați de litere din tôte părțile locuite de români, se sperăm, că ne va da deslegarea cea mai norocôsă a acelor probleme. Asociațiunea noastră a trebuit să-și măsore puterile sale, a trebuit să ia rolul de sodal pe lângă măestrul cel mare.

În vederea acestora nimenea nu va puté nega, că Asociațiunea și-a împlinit datorința cu scumpătate. Ea de 25 ani încôce a edat o fôia a sa pentru publicarea de documente istorice, scrieri literare, istorice, economice ș. a. Ea din mijlôcele sale modeste și până acum a îmbărbătat și a căutat a grupa în giurul seă pe scriitorii nostri mai talentați, a premiat mai multe scrieri de valóre și de folos pentru popor, au tipărit și tipăresce cu mijlôcele și sub auspiciile sale documente istorice și diplome nobilitare, ce

privescū pe români și sunt de o valóre mare pentru istoria noastră națională; a conlucratū la desvoltarea meseriilor prin ajutoriri materiale, a încuragiatū industria națională prin es-
 posițiunile făcute la Brașov (1862) și la Sibiiū (1881), a creatū și împărțitū sume considerabile ca stipendii pentru studenții români talentați și lipsiți de mijlóce, a înființatū și susține o scólă civilă de fete cu internatū, în care se adă-
 postescū fetițe din tóte părțile locuite de români ș. a. ș. a. Nu a făcutū prea multū, dară destulū în împrejurările de față, și ce a făcutū, a făcutū bine și cu judecată matură, neprecipitându pașii săi fără de folosū.

Au rămasū încă multe de făcutū. Între altele sē nu uitămū sfatulū, ce ni l'a datu fericitulū literatū Cipariū (în disertațiunea ținută în anulū 1862 cu ocasiunea adunării generale a Asociațiunei în Brașovū), care așa se exprimă „de interesulū nostru publicū alū românilorū și ca obiectū demnū de scopulū societății, arū fi adunarea monumentelorū prețioase (cărți și manuscrise vechi în limba română), până ce nu se prăpădescū cu totulū, și încă în esemplare complete, nu numai, ci și publicarea lorū, séu celū puțin a unora mai interesante din trânsele, în adevērū nu numai ca sē ne folosim de argumentulū lorū, carele mai în tóte e demn de cunoscintă, ci și mai vĕrtosū din respectulū limbei întâile monumente ale literaturēi românesēi, așa precum facū și tóte națiunile, cari își prețuescū naționalitatea și limba lorū“. Totū Cipariū ne recomandă înființarea unei bibliotecēi, de cărțile vechi românesci tipărite și manuscrise din timpurile mai vechi.

Eată dară, domnilorū, o lucrare, la care fie-care din noi sē póte angaja, o lucrare, care este de celū mai mare folosū și potrivitū cu scopulū Asociațiunei. Asociațiunea a datū și până acum impulsū la aceste lucrări, și nu se póte nega, că s'a și aretatū între literații nostri români unū interesū viū pe acestū terenū.

Nu numai academiile și societățile literare de totă specialitatea, dar și privații, încât le ajungă mijlocele și sunt spriginiți de publicul inteligent, și-au făcut de cea mai pronunțată ocupațiune, de a aduna și eternisa toate urmele istoriei și limbei lor.

Întrebarea poate așa dară fi numai, că ce urme, ce monumente, în deosebii ce documente potă avé valóre de a fi publicate.

Academiilor și societăților literare, istorice, archeologice etc., le staă la dispozițiune îndestulitoare, potă dice, coplesitoare — arhivele publice și private; pe când chiemarea privaților, după natura lucrului, trebuie să se restringă la documentele, ce sunt încă risipite, potă și ignorate pe la particulari.

Înainte de anii 1830 neavându jurnale periodice, faptele noastre istorice le însemnaă în liniamente generale numai puținii chronicari, eară jurnalele, ce au început a se ivi după aceea, încă n'au putut cuprinde totu, — prin urmare ori-ce nu s'a publicat până acum și privesce trecutul nostru, ne dă materială binevenită pentru de a fi publicat, cu deosebire manuscrise de totu felul, inscripțiunile monumentale, ruinele edificiilor istorice, legendele despre acelea etc.

În deosebii, ce ne privesce pe noi românii din țările Corónei ungare, de óre-ce vieța noastră publică s'a concentrat mai cu samă pe terenul bisericesc, aci aflăm unu teren destul de larg de a mai găsi atari urme istorice.

Înainte de toți literatul Timoteiu Cipariu a cunoscut între români valórea și însemnătatea documentelor limbistice și istorice pentru români, și a început ca o albină încă de pe la anii 1846 a le aduna și a le aduce la lumină pentru lumea literară.

Scrierile sale pe acest teren sunt destul de însemnate, și posteritatea va fi pururea cu deplină recunoștință pentru ostenelele puse pe acest teren.

Ce a făcut Cipariu se poate privi numai ca un început, care era trebuință a se continua. Metropolitul Andrei bar. de Șaguna în anul 1859 sub Nr. 953 din 19 Septembrie a făcut un apel către preoțimea din eparchia sa, a aduna tot felul de documente vechi, precum și a culege datele din tradițiunea poporului despre biserici și mănăstiri din țară și despre evenimente remarcabile din viața politică și bisericască a poporului român.

Acest apel n'a rămas fără rezultat, pentru că a încurs un material frumos, pe care Șaguna l'a exploatat și folosit pentru începutul unei istorii bisericesci naționale a românilor. Materialul prețios despre numărul însemnat de mănăstiri în Ardeal, ce se află în istoria lui bisericască, edată în tipariu ca manuscris, este de a se mulțumi acelei încercări. Nu puțin a contribuit ierarchia nostri români de ambe confesiuni în această direcțiune pe la anul 1862, când la rugarea dlui I. Cav. de Pușcariu au adunat prin protopresbiteri și i-au comunicat datele privitoare la familiile nobile române, ce compun o frumoasă colecțiune de documente.

Încă mai sunt scrisori vechi, diplome, ce privesc familiile române, apoi manuscripte și cărți vechi, aruncate ici și colea, care până acum mai multă întempleră le-a conservat, decât îngrijirea omenilor; fără îndoială multe prin negrijă s'au perdut, este ora a unsprezecea, ca să le adunăm pe cele ce se mai află. Lucrarea acesta nu este de unul, de doi, ci este o lucrare destul de însemnată pentru a se angaja la ea mai mulți, se mai bine dicându, toți românii inteligenți.

Asociațiunea noastră este fătul unui entusiasm, care s'a manifestat în întregul poporul român setos după o instituțiune culturală, care se împreune pe toți românii din patrie. Ea este unica instituțiune în felul său, al cărui scop sânt, salutarul și binefăcătorul ne face a ne întruni în tot anul odată și cu bucurie a da mâna unului altuia ca frate la frate. Ne-am adunat de astă dată aici, invitați și atrași de iubirea fraților nostri din Năsăud și ținut. Nu pentru prima oară ne aflăm astăzi aici. În anul 1870, așa dară după 10 ani ai existenței Asociațiunii, cu mare succes și cu multă bucurie și-a ținut aici Asociațiunea noastră adunarea sa generală.

Dacă Brașovul cu expozițiunea sa din a. 1862 a dat Asociațiunii noastre mare lustru, trebuie să șicem de Năsăud, că n'a rămas îndărăt cu sacrificiile aduse pe altarul culturii noastre naționale. Mai mult de 7000 fl. a adus prinos al iubirei de neam comunele din fostul district al Năsăudului. Dară nu numai acestea sunt, ce pe românul Năseudean l'a caracterizat între frații săi ca iubitor de progres cultural și l'a distins cu cele mai frumoșe virtuți cetățenești.

Tac la acest loc de gloria, și numele cel bun, ce și l'a câștigat pe câmpul de luptă pentru patriă, împărat și rege, și me mărginesc a aminti, că cu 100 ani înainte de acesta s'a înființat în Năsăud o școală centrală, din care a eșit o inteligență însemnată dintre civili și militari. La anul 1837 s'a creat în toate comunele grănițesci fonduri pentru școle din acest ținut; eară în anii 1851 a dat pentru școle fondul de montură cu ocaziunea desființării grăniței. În a. 1861 a donat pentru școle partea cea mai însemnată din venitul regaliilor, cari toate la oaltă taiă în sute de mii floreni. Așa a fost posibil, a se înființa gimnasiul mare din Năsăud, unde o mulțime de tineri

și-au priimită și își priimescă crescerea și instruirea superioară în limba maternă.

Când avem dară norocirea a ne afla cu adunarea generală a Asociațiunei de nouă între frații nostri iubiți dela Năsăud, nu potă să vă întimpină mai bine, de câtă cu cunoscută clasica salutare: „*Salve Romuli parva nepos*“!

Declară adunarea generală de deschisă.

RAPORTŪ GENERALŪ

alū comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū despre activitatea sa în decursulū anulū 1892.

Onorată adunare generală!

Comitetulū, ce vine a Vă presenta deastădată raportulū sēū, stă sub durerōsa impresiune a irreperabilei perderi, ce a înduratū Asociațiunea în ziua de 2 Maiū n. prin trecerea la veciniciă a neuitatului sēū președinte George Barițiū.

Pe acea pagină de doliū a istoriei, unde însemnatū va rămână pentru tōte timpurile ultimulū ceasū alū vieții trecătore a acestui bărbatū trimisū de providință la poporulū românū, națiunea recunoscătore a imprimatū neperitōria amintire a aceluia, care aprōpe șese decenii de-a rēndulū și-a legatū nedespărțitū numele de renașcerea nōstră națională și culturală.

Dreptū espresiune pregnantă a acestei renasceri s'a creatū cu eminenta sa conlucrare Asociațiunea nōstră, și nu a rămasū unū singurū momentū de rodnică activitate dela intemeierea ei până cândū mōrtea crudă a ruptū din mână lui George Barițiū condeiulū sēū sublimū, care momentū sē nu pōrte timbrulū ingeniului organizatorū alū secretarului I. și mai apoi alū președintelui de piă memoriă *George Barițiū*.

Analele Asociațiunei nōstre vorū preda posterității neobositulū zelū și neasemēnata ardōre, care George Barițiū

cu o abnegațiune catonică le-a pusă întru realizarea aspirațiilor noastre culturale.

Nu este decî aici locul, de a face panegiricul acțiunilor repausatului nostru președinte, cari s'au apretiat cu grațitudine și admirațiune și în decisiunile ședinței extraordinare a comitetului nostru ținute la 21 Maiu n. 1892, din incidentul Țilei octogenare a vieții lui atît de bogate în fapte; totu ce voimă este să arătăm, că comitetul D-Vóstră, atinsu în prima liniă de doliul generalu, a căutat să-și manifesteze într'unu modu demnu de Asociațiune sentimentele de profundă jale în fața catastrofei, ce l'a ajunsu în ziua de 2 Maiu a. c.

Comitetul, convocată îndată după mutarea la cele eterne a preaiubitului său președinte, a adus în mijlocul unei adânci consternațiuni decisiunile date publicității în numărul din Maiu anulă curentu alu foiei Asociațiunei „Transilvania“, consacrată exclusivă memoriei creatoriului acelu organu: George Barițiu.

În acestu număr s'a resumat decursul dureróselor Țile, în cari președintelui nostru i s'au datu ultimele onoruri și doveđile doliului generalu, manifestat delă Curtea Regală și Academia din București până la țeranul român delă sate.

Nu voimă să relevăm la acestu locu detaiurile manifestațiunilor nesfêrșite de condolență, cari s'au unită împrejurul coșciugului fericitului nostru președinte, și ținemă să notăm numai, că Academia română din București, carea jalea și ea pe ilustrul său președinte, s'a prezentat prin o delegațiune compusă din domnii: N. Ionescu, I. Calinderu, V. Maniu, N. Quintescu și I. Bianu.

Doliul, în care a ajunsu și Academia română, a aflată espresiune și mai târđiu în faptul, că Academia i-a făcutu fericitului său și alu nostru președinte unu parastas, la care invitată fiindu și comitetul nostru, a cređut de cuviință să se reprezente în modu oficiosu prin o delegațiune.

Comitetul crede a fi întrupat prin pașii întreprinși intenționile întregului corp, a cărui reprezentare i s'a încredințat, și are firma convingere de a fi fost interpret fidel al opiniei noastre publice, când întru eternizarea memoriei lui George Barițiu în ședința sa extraordinară dela 9 Mai a. c. a înființat un fond, care se porțe pentru toate timpurile numele „George Barițiu“.

Acest fond a priimit destinațiunea, ca din el să se acorde premii pentru produse literare și locuri libere pentru eleve în internatul Asociațiunii.

Dând fondului acesta menire, comitetul a avut în vedere să eternizeze două momente din creațiunile immortale ale președintelui de piã memoriã George Barițiu: momentul, când la începutul vieții sale publice părintele publicisticii române prin condeiul său de scriitor a contribuit atât de puternic la trezirea din somn a conștiinței naționale a poporului român, și faptul, că apusul vieții sale l'a consacrat întru asigurarea creșterii naționale a femeii române prin conlucrarea sa intensivă pentru înflorirea școlii civile de fete a Asociațiunii.

În scopul creării acestui fond comitetul a resignat din partea Asociațiunii fondul existent pentru memoria reposaților și a decis, ca în viitoriu toate sumele, cari se vor înainta la Asociațiune întru amintirea celor repausați, să se conteze la acest fond. Totdeodată s'a distribuit imediat un apel către românimea de pretutindeni, pentru ca toți aderenții principiilor marelui bărbat să aibă ocaziune de a contribui cu obolul lor la mărirea numelui lui George Barițiu, și prin acesta la înflorirea literaturii și culturii poporului român. Fiind astfel puse bazele fondului, ca menirea lui să se pótă realiza dela început chiar, comitetul a decis, ca toate sumele votate din fondul general al Asociațiunii pentru scopuri identice, să se transpună în viitoriu drept dotațiune la fondul „George Barițiu.“

Supunându apreteiării Onoratei adunări generale pașii inițiați din incidentul dureros ală perderii președintelui nostru de vecinică amintire, comitetul în conformitate cu dispozițiunile §-lui 32 lit. g. ală statutelor și ale conclusului adunării generale din Dejü Nr. prot. 33, își iea voiă a presenta onoratei adunări generale următorul raportü despre activitatea sa în timpul dela 1 Ianuariü până la 31 Decembre 1892.

I.

Despre ședințe.

Dispozițiunea cuprinsă în §. 30 alinea 1 a statutelorü impune comitetului obligamentul, de a ține în fie-care lună o ședință. În condițiunile personale, cari s'aü ivitü în urma gravei îmbolnăvirii a secretariului ală II, comitetul s'a silitü a se conforma după putință acestei dispozițiunii și s'a întrunitü pentru îndeplinirea datorințelorü sale normate în §. 32 din statute, în câteva luni și în mai multe ședințe, ală cărorü numărü totalü este de 15, și anume 12 înainte de adunarea generală din Sibiu, ér 3 după acésta.

În tóte aceste ședințe aü funcționatü și după alegerea făcută prin adunarea generală din trecutü totü vechii funcționari, fiind-că comitetul în vederea împregiurării, că întréga gestiune a Asociațiunii se întemplă după anulü solarü, a decisü, ca noiï funcționari se între în activitate totdeauna cu 1 Ianuariü, ce urméză după adunarea generală, în care aü fostü aleși.

Conformându-se acestei decisiunii, comitetulü și-a desfășuratü activitatea cu executiva vechilorü funcționari până la 1 Ianuariü 1893, cândü fostulü secretariü al II-lea Dlü Dr. I. Crișianü și-a predatü oficiulü, ear noiï funcționari aü intratü în activitate, afară de dlü cassariü Gh. Candrea, care încă în cursulü lunei Decembre 1892, în urma strămutărei sale din Sibiu, a depusü mandatulü de cassarü, și în loculü vacantü s'a instituitü de cassariü în modü interimalü membrulü comitetului Leontinü Simonescu.

Astfelu constituitu comitetulu, alu carui preşedinte de piã memoria şi vicepreşedintele au fostu aprobaţi în demnitãşile lor prin scriptulu dluî ministru r. u. de interne dto 2 Novembre 1892, Nr. 83.528, în totu restimpulu şi în limitele date a iniţiatu paşii de lipsã pentru organizarea nouã, şi totdeodată pentru lãrgirea baselorũ spre ajungerea înaltei ţinte, care i-au impus-o Asociaţiunei statutele sale.

Comitetulu, pe lângã resolvirea actelorũ curente, a fãcutu dispoziţiunile de lipsã pentru esecutarea decisiunilorũ adunãrei generale anteriore, şi întocmindu-şi activitatea, câtu s'a pututu, în marginile budgetulu, a folositu modestele mijloce preliminate pentru necesităşile administrative, culturale şi literare.

Între aceste înşirãmu mai alesu stipendiele şi ajutõriele pentru studenţi, susţinerea scõlei de fete cu internatã a Asociaţiunei şi edarea organulu „Transilvania“.

1. Încãtu pentru stipendii şi ajutõrie, comitetulu a urmãritu principiulu de a le acorda şi pentru anulũ curentũ acelora, cari au legitimatũ unũ progresũ şi o purtare moralã, care ne garantãzã ajungerea scopulu, în vederea caruia s'au conferitũ.

Conspectulu alãturatũ ^{1/}. arëtã numele acelora, cari au fostu împãrtãşitũ de stipendii şi ajutõrie.

a) Întrã aceste ajutõrie sã relevãzã mai alesu, cã în urma generositãşii adunãrii generale din anulũ 1892 a acţionarilorũ institutulu de creditũ şi economii „Albina“ şi a dluî Dr. A. Maniũ, notariũ publicũ reg. în Oraviţa, comitetulu a dispusũ de 14 stipendii pentru eleve interne ale scõlei civile de fete, mai adaugẽndu-se pentru acelũ anũ şi alũ 15-lea stipendiũ sãu mai bine đisũ ajutoriũ din colecta pentru scõlã. Tõte aceste stipendii pe lângã considerarea stãrii materiale a pãrinşilorũ s'au votatũ la 15 interne, cari suntũ înregistrate în conspectulu alãturatũ.

b) Referitoriũ la stipendiulu de 500 fl., prelininatũ din suma de 1000 fl. v. a. votatã în şedinţa II Nr. prot. 24 p. 3

lit. b) a adunării generale din Hațegü, întru asigurarea unei surescențe a puterilor didactice la scöla de fete a Asociațiunei, adunarea generală din anulü trecutü a autorisatü acestü comitetü, ca în calea unui noü concursü s'e-lü acörde unui tinëru cu studii academice, care arü primü obligamentulü de a-și câștiga cualificațiunea specială reclamată pentru scölele civile.

Acestü stipendiü însë cu privire la împregiurarea mai alesü, că concurenții n'aü doveditü perfecta cunoscință a limbii germane, care s'a pusü ca condițiune prealabilă, nu s'a pututü conferi, ci a rămasü disponibilü.

În asemenea condițiuni comitetulü în vederea necesității de puteri didactice, ce se simte mai alesü cu privire la limba germană, s'a determinatü pentru crearea unui noü postü de învățatoriü suplentü, pentruca în acestü modü s'e asigureze desvoltarea treptată a scölei și s'e economiseze remunerațiunile, cari în condițiunile actuale se dau unorü puteri ajutătorie pentru cursulü complementarü.

2. În legătură ne luămü voiă a resuma dispozițiunile comitetului luate întru esecutarea decisiunilorü adunării generale din trecutü.

a) Prin conclusulü adunării generale din ședința II Nr. prot. 13 lit. c) comitetulü a primitü însărcinarea de a presenta adunării generale o propunere motivată în privința contopirei fondurilorü mai micü și fără destinațiune specială în fondulü generalü alü Asociațiunei. În urma acestorü concluse comitetulü a însărcinatü pe funcționariü sei de cassă, ca după studiarea naturei de dreptü a fondurilorü din cestiune s'e înainteze unü proiectü de propunere în causă.

Aceștia aü supusü unui amënunțitü studiü originea și condițiunile fondurilorü, dar fiindü acëstä lucrare împreunată cu multe greutăți, nu aü potut'o finalisa, și astfelü comitetulü în vederea responsabilității sale și-a rezervatü a propune numai adunării generale viitoare unü proiectü pentru contopirea fondurilorü din cestiune.

b) Pe baza însărcinării cuprinse în decisiunea din ședința II Nr. prot. 13 lit. c) a adunării generale, de a introduce sistemul de contabilitate modernă, spre a se pute oricine orienta asupra conținutului rațiociniilor, comitetul a dispus, ca cu începere dela 1 Ianuarie să între în vigoare un nou sistem de contabilitate pentru jurnalele speciale și jurnalul general al cassei, și e de convingere, că formularul actual prin simplitatea și claritatea sa va asigura evidența și va ușura scontrarea cassei.

c) Referitoriu la fondul întru amintirea celor repotați, comitetul a luat dispozițiunile de lipsă, ca publicul român să fie înștiințat despre crearea lui, și despărțemintele au fost avizate să-și valideze influența pentru mărirea acestui fond.

Lipsindu-i însă destinațiunea specială, comitetul crede a fi corespuns intențiunilor adunării generale, cându resignându-lă la fondul George Barițiu, i-a dat menirea, care mai multă corespunde scopurilor noastre literare și culturale.

d) Înărcinării de a îngriji de încassarea tacselor restante, a corăspuns acestu comitetu dându unu circularu la tôte despărțemintele.

e) Primindu prin concludul Nr. 14 alu adunării generale din ședința II. mandatul, de a executa conclusele neexecutate ale adunării generale din anul 1890, privitoare la instituirea unei cărți de aur întru memoria donatorilor, la procurarea portretelor președinților și a altor binefăcători, comitetul a dispus, ca numele binefăcătorilor să se inducă în cartea de aur, și după întregirea comisiunei esmise în anul 1888, a inițiat pașii de lipsă pentru procurarea portretelor fericților președinți ai Asociațiunei, însărcinându cu executarea portretelor atelierul artisticu „Urmașii lui Philip Schäffer“ din Viena, care ni-a trimis deja portretele bine executate ale fericților președinți Andreiu bar. de Șaguna, Ladislaș br. Popp, Timoteiu Cipariu, Iacobu Bologna și George Barițiu.

Acestea conform concluseror̄ anterioare ale adun̄reii generale se vor̄ așeza în mod̄ s̄rb̄ătoresc̄ în sala festivă a școl̄ei de fete.

f) Primind̄u prin concludusul adun̄reii generale din ședința II. Nr. prot. 14 lit. b. autorisarea, ca restul̄ rămas̄u din cele 2000 fl. preliminate pre 1890 și 1891 pentru scrier̄i literare, s̄-l̄u speseze pentru lucr̄arile, ce i s'au prezentat̄u și i s̄ vor̄ mai presenta spre censurare și premiare, și în special̄u pentru continuarea tip̄aririi documentelor̄ istorice începute sub auspiciile Asociațiunii de dl̄u I. cav. de Pușcariu, comitetul̄ a făcut̄u dispozițiile de lipsă, pentru-ca operele dlor̄u Ioan̄u Pop̄u Reteganul̄u, Simeon Stoica și Titu Budu, premiate în urma concursului literar̄u, al̄u cărui rezultat̄u s'a ar̄etat̄u în raportul̄ supletor̄u din anul̄u trecut̄u, s̄ se dea cât̄u mai cur̄end publicitat̄ii. Cât̄u pentru colecțiunea datelor̄ istorice, comitetul̄ a cređut̄u de lipsă a înlesni ac̄esta operă de importanță adres̄andu-s̄e la corporațiunile n̄stre înalte bisericesci și la despărțeminte, ca s̄ se contribue la popularisarea și completarea acelor̄u documente.

g) Referind̄u-se la concludusul adun̄reii generale privitor̄u la revisiunea statutelor, fiindu-î dat̄a comitetul̄ui latitudinea de a presenta proiectul̄u la un̄u timp oportun̄u, fără a lega eventuala modificare de un̄u termin̄u fics̄u, avem̄u onore a raporta, că comitetul̄u în calea unei comisii anumite pentru ac̄est̄u scop̄u a inițiat̄u lucr̄arile pregătitoare, ca la timp̄u potrivit̄u s̄ fiă în pozițiune de a corespunde mandatului primit̄u.

h) Primindu-se prin decisiunea principială a adun̄reii generale din ședința II. prot. 16 propunerea dlui A. Vlaicu, de a s̄ se pertracta cauzele privitoare la literatură chiar̄u în adun̄rile generale, Comitetul̄u nu a ajuns̄u în pozițiune de a studia modalitățiile de esecutare a acelei decisiunii principiale din cauză, că dl Vlaicu, recercat̄u de comitet̄u a espune mai în detal̄iu modul̄u de esecutare a acelei propuner̄i, până astăđi încă n'a satisfăcut̄u.

În legătură revenind la conclusele adunării generale din Hațeg, comitetul își ia voia a raporta următoarele:

i) Însărcinării de a stăruî pe lângă despărțeminte, ca să i se arete înainte de adunarea generală lista delegaților esmiși, comitetul a satisfăcut și de astădată prin un circulariu, și numele reprezentanților însinuați se vedu în lista alăturată sub ²/_.

Tot asemenea și-a împlinit comitetul datorința de a invita direcțiunile despărțemintelor, a arăta toate casurile de morțe între membrii Asociațiunei, și casurile venite la cunoștința comitetului se cuprind în consemnarea alăturată la altu titlu alu acestui raport.

k) În urma mandatului, de a însista pentru arangiarea unei esposițiunii de industrie și de produse agricole în locul adunării generale, comitetul și deastădată s'a pus în legătură cu direcțiunea despărțemintului XXI, dar în urma restricțiunilor introduse în vederea esposițiunei regnicolare nefind prospecte de a se câștiga concesiunea necesară, a fostu deocamdată necesitătu a renunța la realizarea acestui planu, pentru a căru esecutare direcțiunea despărțemintului Năsăud a desvoltat o deosebită stăruință.

3. Din activitatea comitetului însemnămu în fine și aceea, că comitetul a desbătutu în mai multe ședințe și a votat unu regulamentu alu afăcerilor interne ale comitetului Asociațiunei, care s'a pus imediatu în aplicare și se va tipări în fôia „Transilvania“ *).

4. Aici e locul să ve raportăm, că fericitul Lazaru Baldi, cetățenu din Cluj, prin codicilulu Nr. 4 alu testamentulu său dela 14 Novembre 1889, a făcutu Asociațiunei unu legatū de 1000 fl. v. a., care a și intratū la cassă.

5. În legătură Vă împărtășim și faptul, că dl G. Vișia, proprietaru de mine în Zlatna, prin reprezentantulu său în dreptū a transpusu dreptū donațiune la Asociațiune

*) S'a publicatū în Nr. 10 a. c.

suma de 349 fl. 31 cr. v. a., cu dorința să fiă înscrisă între membrii fondatorii ai acestei Asociațiunii, pentru ce se și face propunere la altă locă ală acestui raportă.

6. În urmă cu provocare la decisiunea adunărei generale din anulă trecută, avemă onóre a raporta, că nefindă până acum limpedită rămasulă după fericitulă de piă memoriă Ladislaă Vajda, secretariă, cestiunea legatului de 200 fl., lăsați școlăi de fete, a rămasă pendentă.

II.

Despre școlă Asociațiunei.

Urmărindă școlă înalta misiune de a da o educațiune superióră femeii române, comitetulă a usată de drepturile sale de dispozițiune și priveghiare în conțelegere cu organele școlăi, pentru a susține institutulă la nivelulă ajunsă și a-lă ridica la o instituțiune de modelă, spre care scopă de cândă cu căștigarea publicității progreséză mereă.

Date mai specificate referitóre la întocmirea și starea școlăi și internatului se cuprindă în programa VII, din care alăturămă ună esemplară sub ³/.

De aceea ne mărginimă și constatămă la acestă locă, că acéstă școlă dimpreună cu cursulă complementară a fostă cercetată în anulă școlară 1892/93 de 89 de eleve, dintre cariă aă repășită în cursulă anulă 2 din cause familiare. În internatulă împreună cu școlă aă fostă adăpostite 57 de eleve, dintre cari 51 frecuentéză școlă Asociațiunei, ear 6 școlă elementară a „Reuniunei femeiloră române“, care și ea dă ună contingentă pentru institutulă nostru.

Tocmai în considerarea legăturai întime dintre acéstă școlă și institutulă nostru și în vederea greutăților, ce se impună reuniunei femeiloră române în insistența sa de a susține școlă sa elementară la nivelulă cerută, comitetulă s'a vędută motivată a încuviința cererea reuniunei, ca să o absolve dela solvirea chiriei de 150 fl. începândă cu 1 Iuliă a. c.

Pentru desvoltarea școlăi civile de fete a Asociațiunei comitetulă s'a vędută îndemnată a reactiva cursulă comple-

mentarū și în considerarea, că starea actuală a corpului didactică era cea mai minimală după lege, comitetul pentru provederea instrucțiunei a votatū puterilor ordinare îngagiate în cursul complementarū, și anume la doi învățători și o învățătoare, câte o remunerațiune de 100 fl., ear pentru lucrul de mână a instituitū pentru anul școl. 1892/93 o instructoră provisoră avisându-i o remunerațiune de 200 fl.

Pentru acoperirea acestorū remunerațiunii comitetul a destinatū tacsele întrate dela elevele cursului complementarū, și întru câtū nu s'arū ajunge, din alte mijlôce ale Asociațiunei. Acestū cursū s'a susținutū și pe anulū 1893/94.

Aici e loculū să arătămū, că instrucțiunea în școlă a fostū provădută în anulū curentū sub conducerea dlui Dr. I. Crișanū, numitū directorū provisorū, de puterile didactice din trecutū, totū asemenea și instrucțiunea obiectelorū estraordinare, cu excepțiunea, că comitetul pentru propunerea muziceii vocale și-a îngagiatū o putere nouă, căreia i s'a votatū o remunerațiune de 200 fl. v. a.

Pentru escercitarea drepturilorū sale de supraveghiare comitetul a numitū unū delegatū în persóna fericitului de piă memoriă președinte G. Barițiu, ear' după trecerea la veciniciă a aceluia, a însărcinat cu acéstă funcțiune pe dnulū vicepreședinte Dr. Ilarionū Pușcariū.

Astfelū condusū și controlatū învățământulū, comitetulū din rapórtele delegațilorū sei a priimitū convingerea, că starea generală, progresulū și spiritulū școlēi și alū internatuluiū aū corăspunsū orī cărei așteptări legitime.

2. Comitetulū nu a întârđiatū a lua tóte măsurile pentru îmbunătățirea stărei materiale a școlēi, și constată cu mulțumire progresulū realizatū și în acéstă direcțiune.

Rațiociniulū școlēi și alū internatuluiū pe 1892/93, prezentate de direcțiunea școlară, din care se vede, că în decursulū acestui anū școlariū percepțiunile aū atinsū suma de 15,433 fl. 88 cr. v. a., ear erogațiunile facū în totalū 15,401 fl. 76 cr., rezultândū la 30 Iuniu a. c. unū saldū alū

cassei de 32 fl. 12 cr. v. a., a fostă censurată prin o comisiune numită din partea comitetului și a fostă găsită în ordine și aprobată.

Pentru informare, în conformitate cu concludulă adunărei generale din Hațegă, avemă onore a-lă alătura aici sub ⁴/.

Ca venite extraordinare ale școlei înregistrămă suma de 500 fl., votată pentru trebuințele curente ale școlei prin adunarea generală a acționariloră institutului de credită și de economii „Albina“ din anulă curentă, și suma de 1457 fl. 40 cr. v. a., ce ni s'ău pusă la dispozițiune din colecta întreprinsă pentru scopuri culturale prin fericitulă președinte George Barițiă.

3. În legătură cu rațiociniulă pro 1892/93 se alătura sub ⁵/ pentru orientare și budgetulă stabilită pentru anulă școlastică 1893/94.

III.

Administrarea averei Asociațiunei.

1. Administrarea averii Asociațiunei s'ă efectuită și în anulă de gestiune 1892 pe lângă observarea evidenței și a controlăi corespundătoare. Taxele dela membri nuă încursă în anulă numită cu destulă regularitate, cu tôte că comitetulă a insistată prin circulară adresată la tôte despărțemintele pentru încassarea loră.

2. În alăturare sub ⁶/ ne permitemă a presenta Onoratei Adunări generale rațiociniulă pe anulă solară 1892, pregătită de fostulă cassariū ală Asociațiunei, dlă Gh. Candrea și rectificată în formă prin o comisiune a comitetului, dimpreună cu ună raport specială ală fostului cassariū referitoriū la rațiociniū și la rezultatele obținute.

Din rațiociniū se vede, că în decursulă anulă 1892 venitele fondului generală ală Asociațiuneiă a fostă 13,483 fl. 80 cr. v. a., erogațiunileă a fostă 11,650 fl. 32 cr. v. a., rezultândă ună saldū de 1833 fl. 48 cr. Avera fondului generală a fostă la 31 Decembre 1892 de 159,651 fl. 15 cr.

Întreaga avere administrată de comitetul Asociației a fost la același termen de 184,347 fl. 39 cr.

Se arată mai departe, că din venitele încassate sub diferite titluri s'au acoperit nu numai trebuințele bugetare, ci s'au achitat și spesele avute cu adaptări la casa Asociației, cu diferite investiții și impozite nouă etc.

3. La cele espuse cu privire la rațiociniile adaugem, că afară de venite ordinare în decursul anului 1892 au intrat în favorul școlii:

a) suma de 500 fl. v. a. pentru trebuințele curente ale școlii dela institutul „Albina“;

b) suma de 500 fl. dela institutul de credit și economii „Albina“ pentru crearea à 10 stipendii de câte 50 fl., pentru eleve adăpostite în internatul Asociației, ce s'au computat în contul curent al școlii la institutul „Albina“;

c) suma de 200 fl. intrată dela dl. Dr. A. Maniș, notariu public reg. în Oravița, pentru crearea a 4 stipendii de câte 50 fl. pentru eleve adăpostite în internatul Asociației.

4. În legătură cu rațiociniul pro 1892, ne luăm voiă a Vă presenta proiectul de buget al Asociației pro 1894 sub 7%.

IV.

Membrii Asociației.

a) Membri ai Asociației au fost în anul 1892, ținându contul singur numai de aceia, cari au solvit tacsele:

1. fondatori 87;
2. ordinari pe viață 181;
3. ordinari cu taxe anuale 343.

Între membrii arătați nu se află și cei înregistrați în lista alăturată sub 8%. ca însinuați dela adunarea generală din Sibiu încóce până la finea anului 1892 și din 1 Ianuarie 1893 până la presenta adunare generală.

b) Lista alăturată sub 8% și rectificată pe basa informațiilor priimate dela direcțiunile despărțemintelor, arată numele membrilor repausați ai Asociației.

V.

Biblioteca Asociațiunei.

Biblioteca „Asociațiunei transilvane“ la finea anului 1892 a constată din 2723 opurî în 6453 tomurî, 4409 broșurî și 15 carte, față cu 2639 opurî în 6130 tomurî, 4177 broșurî și 12 carte la finea anului 1891. Sporiulă acesta considera-bilă față cu anulă 1891 provine mai alesă din împregiura-rea, că pregătindă-se ună noă catalogă pentru bibliotecă, pe basa aceluia a fostă cu putință o numărare mai esactă decăt în trecută a cărțiloră bibliotecei.

Altcumă la acelă sporiă au mai contribuită: Academia magiară de sciințe din Budapesta, Academia de sciințe ces. reg. din Viena, Academia română din Bucuresci, Universitatea săsescă din Sibiu, Verein für siebenbürgische Landeskunde, Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften, Biblioteca națională din Florența și Roma; apoi regretatulă președinte ală Asociațiunei George Barițiă, pre cândă se afla încă în vietă, a contribuită cu 28 opurî de valóre mai alesă din literatura noastră națională, și în urmă dlă Ioană Kalinderă, membru ală Academiei române, cu 12 opurî.

Observăm, că nu este computată în numărulă de mai susă biblioteca reposatului președinte George Barițiă, constatătore din circa 438 opurî în 510 tomurî și 563 broșurî, dăruită Asociațiunei din partea ereșiloră regretatului, carea încă nu este arangiată și catalogisată.

Dintre scrierile periodice aă încursă parte gratuită, parte în schimbă pentru organulă Asociațiunei „Transilvania“, următorele: „Gazeta Transilvaniei“, „Tribuna“, „Telegrafulă română“, „Luminătoriulă“, „Gazeta Bucovinei“, „Familia“, „Biserica și Scóla“, „Fóia diecesană“, „Gazeta poporului“, „Economia națională“ și „Romänische Revue“.

Dintre publicațiunile menite spre vëndare parte în fa-vorulă fondului generală ală Asociațiunei, parte unele în favorulă școlei civile de fete a Asociațiunei, cari însă se

cuprindă în statul general al bibliotecii, se află următoarele:

1. Acte și date despre conferința națională ținută în Mercuria la 1869 — 90 exemplare.

2. Actele privitoare la urdirea și înființarea „Asociațiunii transilvane“ 163 exemplare.

3. Adunarea (II) generală a „Asociațiunii transilvane“ ținută la Brașov în 1862 — 240 exemplare.

4. Adunarea (IV) generală a „Asociațiunii transilvane“ ținută la Hațeg în 1864 — 43 exemplare.

5. Analele „Asociațiunii transilvane“ pe anul 1880, fasc. I. — 373 exemplare.

b) Baiulescu B.: Despre necesitatea promovării și protecționării meseriilor între Români. 39 exemplare.

7. Bergner R.: Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute. 28 exemplare.

8. Lazariciu I.: Elemente de poetica română. 21 exemplare.

9. Monografia școlii civile de fete a „Asociațiunii transilvane“ 244 exemplare.

10. Puscariu I. cav.: Date istorice privitoare la familiile nobile române 276 exemplare.

11. Șuluțiu Cărpinișeanu A.: Graiul ardelenesc în raport cu limba literară de peste Carpați. 26 exemplare.

12. „Transilvania“, organul „Asociațiunii transilvane“ din următorii ani: 1869 (61 es.), 1870 (48 es.), 1871 (79 es.), 1872 (102 es.), 1873 (76 es.), 1874, 113 es.), 1875 (131 es.), 1876 (137 es.), 1877 (116 es.), 1878 (196 es.), 1882 (77 es.), 1883 (90 es.), 1884 (83 es.), 1885 (274 es.), 1886 (295 es.), 1887 (1 es.), 1888 (56 es.), 1889 (93 es.), 1890 (115 es.), și 1891 (30 es.)

Privitoriu la bibliotecă mai constatăm următoarele:

a) Pentru a se întrebuița mai bine suma bugetară votată de adunarea generală din anul 1892, comitetul în ședința sa del. 20 Decembre 1892 a emis o comisiune, care din timp

în timpŭ sĕ vină cu propunerĭ pentru suplinirea lacunelorŭ, ce sĕ află în bibliotecă, prin procurarea scrierilorŭ mai de valóre apărute și a celorŭ-ce vorŭ apăre în viitoriŭ atâtŭ din literatura năstră națională, câtŭ și din literaturile stră-ine. Pe basa propozițiunilorŭ acestei comisiuni s'au cum-pĕratŭ o seriă de opurĭ ale unorŭ scriitori modernĭ, cari lucrări în urma valórei lorŭ nu puteau lipsi din biblioteca Asociațiunei.

b) Bibliotecariulŭ a pregătitŭ unŭ noŭ catalogŭ pentru bibliotecă, carele după-ce se vorŭ suplini lacunele existente mai alesŭ în ceea-ce privesce literatura năstră națională, și după-ce se va catalogisa și biblioteca fericitului președinte George Barițiŭ, se va tipări pentru folosința publicului.

c) Pentru folosirea bibliotecei s'a elaboratŭ și priimitŭ unŭ regulamentŭ specialŭ alŭ bibliotecei.

d) „*Transilvania*“, organulŭ Asociațiunei, s'a edatŭ în anulŭ 1892 sub redacțiunea primŭ-secretariului Asociațiunei, a dlui Zacharie Boiu, în 850 de esemplare, distribuite la mem-brii Asociațiunei și în schimbŭ.

VI.

Despărțemintele Asociațiunei.

Formândŭ despărțemintele arteriile de viĕță ale Asocia-țiunii năstre, comitetulŭ constată cu satisfacțiune, că dān-du-se despărțemintelorŭ prin năua organizare condițiunile de a propaga cu succesŭ cauza năstră culturală, în anulŭ 1892 preponderanta lorŭ majoritate au fostŭ la înălțimea chiamării lorŭ.

Din procesele verbale ale celorŭ 27 de despărțeminte organizate pe deplinŭ, despre a cărorŭ constituire a luatŭ actŭ adunarea generală din trecutŭ, comitetulŭ a priimitŭ convingerea, că celorŭ mai multe despărțeminte nu li-a lipsit nici stăruința, nici inițiativa întru realizarea scopurilorŭ Asocia-țiunei, și lucrările acelora au avutŭ unŭ cursŭ normalŭ și regulatŭ atâtŭ în propriulŭ cercŭ de activitate, câtŭ și în cestiunile de esecutivă lăsate despărțemintelor.

Afară de aceste 27 de despărțăminte active, comitetul a continuat opera reorganizării, însă această lucrare nu a fost încoronată de succes în despărțământul Mociului și Ciachi-Gârbăului în lipsa de membri.

În asemenea condițiuni comitetul a declarat despărțământul proiectat XIX de desființat, și comunele care erau să-l compună, s'a alăturat la despărțămintele Dej, Sălagiu și Cluj. Cât pentru celelalte despărțăminte, inițiativa comitetului promite succes în despărțământul Sighișorei, unde s'a ivit în timpul din urmă dorința organizării.

În legătură cu aceste comitete constată cu regret, că despărțămintele Clujului, Gherlei și Devei, care sunt situate în centre de cultură și dispun de o populațiune dășă și doritoare de progres, n'a dat semnele de viață, care Asociațiunea ar fi în drept să le accepte.

VII.

Propuneri.

Supunându raportul acesta așteptării onoratei Adunări generale dimpreună cu aclusele :

1. Consemnarea stipendiștilor și ajutoaraților Asociațiunei.
2. Consemnarea delegaților numiți de către singuraticele despărțăminte.
3. Programa a VII-a a școlei civile de fete a Asociațiunei.
4. Rațiociniul școlei civile de fete cu internat și a Asociațiunei.
5. Budgetul școlei pentru anul școlariț 1893/94.
6. Rațiociniul Asociațiunei pro 1892 dimpreună cu raportul special al cassariului.
7. Proiectul de budget al Asociațiunei pentru anul 1894.
8. Consemnarea membrilor noufinsinați.

9. Consemnarea celorl reposităi dintre membrii Asociațiunei, — ne rugăm, ca adunarea generală să binevoiescă:

a) a da comitetului absolutoriul pentru activitatea din 1892;

b) a declara de membri pe cei consemnați în lista prezentată;

c) a face amintirea obicinuită pentru membrii reposităi;

d) a lua act cu aprobare despre raportul comitetului;

e) a aproba budgetul Asociațiunei propus pentru anul 1894;

f) a alege pe președintele și cassariul comitetului pe restul periodului 1893—1895 inclusive.

Din ședința comitetului Asociațiunei transilvane, ținută în Sibiiu la 7 Octobree n. 1893.

Dr. Ilarionu Pușcariu m. p.,
vicepreședinte.

Dr. Amos Frăncu m. p.,
secretar II.

DUPĂ ADUNAREA GENERALĂ DELA NĂȘEUDŪ.

Adunarea generală a Asociațiunei, ținută în zilele de 10/22 și 11/23 Octobree a. c. la Nășeudū, a trecutū. Dar precum o cântare frumoșă și după-ce s'a gătatu mai resună în urechile nōstre și mai vibrăză în inimile nōstre, așa și aceste puține zile, petrecute cu frații nostri din nordul Transilvaniei, au lăsatū plăcute reminiscențe în inimile tuturorū, cari au pututu participa la impresiunile acelorū zile festive.

De aceea venimū cu bucuriă a da o scurtă descriere a acelorū zile, completându în modulū acesta schița, ce amū cêrcatū a desemna în fōia acēsta pe când ne aflamū în ajunulū lorū.

În frunte cu vice-președintele Asociațiunei, Dlū vicariū arhiepiscopescū Dr. Ilarionu Pușcariu, plecară din sinulū

comitetului centrală dd. membri *Ioană Papiu, Parteniă Cosma, Leontină Simonescu, Onorin Tilea* și scriitorii acestor șiruri.

Numerul lor crescă prin asocierea delegaților din Brană, Făgăraș, Blajă etc.; și sosindă Sâmbătă la amădi în Bistrița, la gară deja ei aă fostă surprinși de căldurōsa întimpinare, ce li se făcă din partea despărțemintelor Bistrița și Năsăudă-Bărgăă. Căldurosulă cuvântă de bună-venire, dișă de dl Dr. Dem. *Ciută*, se termină cu ună viă „Se trăiască“ ! din partea numărōsulă publică. După cuvântulă de mulțumită, dișă totă cu asemenea căldură din partea dlui vice-președinte, și recomandarea recipocă a celor de față, ună lungă șiră de trăsuri duse pre toți în orașă, unde la „Hôtel Zöhler“ se servi ună prândă veselă, ear pe la 2 ore p. m. conductulă se puse în mișcare spre Năsăudă; și acuși resuna frumosulă deală spre Dumitra de neobositulă choră ală Borgoveniloră.

Pogorindă spre comuna Prislopă, la marginea despărțemintului Năsăudă, o numărōsă deputațiune împreună cu o frumosă cėtă de tineri călăreți, în pitoresculă costumă someșenscă, accepta pre președinte și comitetă și-l salută prin rostulă celă elocentă ală dlui vicariă Dr. I. *Popă*, căruia cu însuflețire îi răsponse dlă vice-președinte.

Ear la intrarea în Năsăudă întimpină pre oșteți o frumosă pōrtă de triumfă cu inscripția: „Bine ați venită“ ! Dlă primară Iacobă Predană adresă vice-președintelă ună însuflețită cuvântă de bună-sosită din partea comunei opidane Năsăudă; și mulțumindă vice-președintele în cuvinte alese, poporulă adunată în numără imposantă și tinerimea scolară, carea sub conducerea profesoriloră seă forma spaliră, irupse în viă aclamațiuni, trăscurile începură a sguduă aerulă, capela musicală a pompieriloră voluntariă întonă marșuri naționale, — era ună momentă, ce înălța inimile tuturoră. Ca în triumfă a fostă dustă președintele prin strada principală, pe lângă mărețulă edifică gimnasială, la quartirulă seă, casa

vicarială lângă piață, în fața noului biserici, carea cu cele două turnuri ale sale domină Năseudul și totă romantica vale a Someșului; și aici a fostu întâmpinatu de stimabili domni și doamnă a casei. De asemenea au fostu conduși toți oșpeții la cuartirele lor și priimiți cu tradiționala ospitalitate românească.

Sera de cunoștință întruni pre toți în sala otelului „Rahova“, unde în sunetul muzicii, al cântărilor „chorului dela Bărgău“ și al numărurilor salutării și resalutării se luă cina comună, și numai târziu (între noi fiă disu: unii ceva înainte, alții și ceva după mezul-noptii) se duse fiecare la ale sale.

Dimineața la 7 ore tinerimea scolară, condusă de profesorii săi, merse în frumoasă ordine la biserica cea mare și făcu rugăciunea îndatinată. Apoi urmă la 8 ore cultul divin pentru popor. În curând frumoasa biserica se umplu de credincioși; Dl. Vicariu Dr. I. Popu, asistat de preoții tractuali: P. Verticu, Gh. Domide, V. Dumbrava, I. Bulbuc, I. Dologa și A. Precupu, oficia cu demnitate s. Liturgia și parastasul pentru fericitul președinte al Asociațiunii Georgiu Barițiu, ear puternicul „chor al plugarilor“ esecută cântările religioase. Cultul divin se termină cu un valoros cuvânt bisericesc, în care celebrantele areta poporului însemnătatea Asociațiunii, întreșându prin istoria înființării, dezvoltării și meritelor ei și chipul meritatului ei președinte.

La 11 ore se deschise adunarea în sala cea mare a gimnasiului, carea abia putea încapă numărul public din loc și giur. Cuvântarea presidială, pusă în fruntea foii noastre de astăzi, a fostu întâmpinată, adeseori întreruptă și în fine urmată de viile aclamațiuni ale auditoriului. Prete totu pertractările, conformu programei publicate în Nr. premergătoriu al acestei foi, au decurs în regulă și bună ordine, ear rezultatul lor se vede din procesele verbale, ce se voru publica aici.

Trecându dar preste partea oficială, carea arătă unî îmbucurătoriu progresu alu Asociațiunei, amintimū, că banchetulū s'a ținutū în sala de gimnastică, s'a începutū pe la 3 ore, a fostū bine gătitū și bine servitū, fiindū de ajutoriu și tinerii gimnasiali. Toastulū primū pentru Maiestatea Sa, preagrațiosulū împēratū și rege apostolicū alū nostru Francisc-Iosif I., ȓisū de dlū vice-președinte Dr. Ilarionū Pușcariū, și ascultatū de tōtă adunarea rădicatā, a fostū însoțitū de respectuōse aclamațiunī, de bubuitulū trēscurilorū și de imnulū poporalū. Nu ne va fi cu puțință, a numēra tōte entusiastele toaste, ce s'aū rădicatū; însemnāmū însă alū dlui vicariū Dr. *Fopū* pentru dlū vice-președinte, alū dlui director *Ciocanū* pentru comitetū, alū dlui *Papiū* pentru organele administrative ale comitatulū, în specialū pentru dd. vicespanū conte *Lazarū* și protopretorū *Bodó*, cari erau de față, mulțumita vice-comitelū (în limba maghiarā) și urări pentru prosperarea Asociațiunei, alū scriitoriulū acestorū șiruri pentru Năsēudenī, ale dd. Dr. *Bunea*, Dr. *Hossu*, Gh. *Domide*, N. *Garoiū*, N. *Müller* (în limba germanā) ș. a. La espresa și repețita dorință a fruntașilorū nostri din Năsēudū facemū sē urmeze aici toastulū în poesiā, ȓisū

In onórea Năsēudenilorū.

Coloniī Divulū Traianū în Dacia s'așezā,
 Și ca la „Patruȓeci de Sfinți“ pāmēntulū iuviēzā;
 Aratrulū sparge țelina, pādurile resunā,
 Și sate și cetāți rēsarū sub aquila strābunā.
 Ear cāndū potopulū gințilorū ajunge la hotare,
 Și Leru-Domnulū plēcā dreptū spre a lorū întimpinare,
 Atunci coloniī ca orfanī sē 'mprāscīā prin lume,
 Și veacuri trecū de nu auȓi nicī chiarū de alū lorū nume.
 Încetū încetū s'adunā iar la vétra pārintēscā,
 Ca ce a rēmasū din vijeliī se stringā, sē grijēscā;
 Barbariī vinū, barbariī trecū, Românulū fī petrece,
 Și unde unulū a căȓutū, resarū în locu-ī ȓece.
 Așa se scurgū vecimile, ca ȓile după ȓile,
 Cāmpiile cocū grānele, Carpațiī dau asile;

Cu binele se 'mprietinesc, cu relele dau peptul,
 Dar mai pre susu de sabia punu totdeauna dreptul.

Si iataganulu celu cumplitu candu fulgera spre tera,
 Coloni giuru de giuru se stringu si *legiuni* prepara,
 Se'nfrunte ordele, ce vinu s'aduca morti si ciume,
 Si *Someseni* si *Borgoveni* in sboru isi facu renume.

Aratrulu, arma portă ei cu brațu de bărbăția,
 La turme, 'n agri si 'n resbelu sunt focu de vitejia;
 La toti dusmanii 's cunoscuti „Romani de departe“,
 Cu sange de eroi roșescu câmpiile lui Marte.

Cântat'amă ađi treideci de an serbarea seculară,
 De când ei portă armele si 'n țera si 'n afara,
 Când in Ceneda desviescu a steagului coronă,
 Si vedu a Duceului supremu scriptura si iconă.

Corona portă marcele „Credinta si Constanta!
 Voi v'ati luptatu si-ati suferitu in sânta aliantă“!
 Lasati-me se cantu si ađi onorea loru salvata:
 Romani lasara la Romani „Virtutea re'nviata“*).

Dormiti in pace, bravi parinti, si fii Ve urmeze,
 Virtutea Vostra neamu de neamu in peptulu loru viieze;
 Si-atunci dusmanii voru audu, aduca-i nordulu, sudulu:
 „Romanu amu fostu, sum, voiu se fiu!“ — Trăiesca Năseudulu!

Dupa frumosulu banchetu ospetii se imprasciara, standu
 seu umblandu grupuri grupuri in povesti prietinesci.

Dar una ospetii vorbiau, si alta gazdele faceau.

La 6 ore innoite tunete de trescuri, piata si strada
 principala se ilumineza, musica resuna, si eata unu frumosu
 conductu de torțe vine cu musica in frunte si se opresce
 dinaintea casei președintelai, a „cuartirului generalu“. Alter-
 nandu piese de musica si de cantari, conducatoriulu Ge-
 orgiu Tomuta, economu nasăudeanu, saluta adunarea ge-
 nerală a Asociatiunei si in ea pre președintele ei, si cu
 cuvinte simple, dar pline de vietă ii uraza vietă lunga si fericita.
 Președintele, incungiuratu de „statulu majoru“, mulțumesc
 braviloru Năseudenii, ii incredintaza de viulu interesu alu

* Veđi G. Barițiu: Ist. reg. II. rom. de granița, — „Tel. Rom. Nr. 72 1863.

Asociațiunei pentru binele poporului și îi îmbărbătează a-î da mână de ajutoriu la împlinirea chiâmărei ei. Cu puternice „Se trăiescă!“ conductulă plécă și traverséază stradele principale, ear óspeții cu priimitorii lor petrecú restulú serei în sinulú familiilorú.

Diminéța la 10 óre se ține a doua ședință. Comisiunile esmise reportéază, se face alegerea de președinte pentru restulú periodulú presentú, asemenea de secretarú II. și de cassarú; apoi se ascultă cu plăcere disertațiunea dlui B. *Bașota* despre învingerile Romanilorú asupra Dacilorú, și fiind terminate obiectele de pertractare ale acestei sesiuni, vice-președintele, aclamatú cu vivacitate, prin cuvinte însuflețite rădică ședința, ear Dlú Vicariú Dr. Popú, îi mulțumescce pentru înțelepta conducere și uréză Asociațiunei progresú și succesú.

După vesele petreceri prin familii publiculú se întrunescce de nou, și adecă la balul, ce se arangéază în sala de gimnastică frumosú decorată, unde cu plăcere petrece până 'n ȝiori. Portulú naționalú este bine reprezentatú, cu deosebire specialitatea de pe Someșú și dela Bărgăú. La međulú noptii „Călușerulú“ și „Bătuta“, jucate de 12 studenți, seceră aplause entusiaste. Premiulú de 2 galbiní pentru costumulú naționalú, gătít de mánile ei, îlú câștigă o fetiță Borgovancă, împărătesculú ei nume Sabina *Duca*.

Cu acestea aú trecutú ca órele ȝilele adunărei generale dela Năséudú, și nici unú incidentú n'a innuoratú cerulú celú albastrú; singurú numai depeșa despre eșirea din viéță a meritatulú fostú secretarú II. și directorú alú scólei de fete a Asociațiunei Dr. *Ioanú Crișianú*, ni-a adusú aminte, că și în ȝilele de bucuriá omulú stă sub sceptrulú ursitei. —

În diminéța urmátóre toți membrii comitetulú împreună cu alți óspeți se aflară la locuința președintelú. Încă o stringere de mână cu frații Năséudení adunați acolo, încă o mulțumită pentru nobila ospitalitate, încă o salutare și unú: „La

revedere la Sebeșu!" și însoțit de urări frățesci, conductul salutându în dreapta și în stânga ese din opidul de atâte frumoșe reminiscențe. „Rămasu bunu!" — „Călătoria bună!" — Trăieșcă Năseudul!

Z. Boiu.

DIN CRONICA LUNARĂ.

Zidirea unei noue catedrale în Bucuresci. Mitropolitul, ministrul de culte și primarul capitalei s'au întrunit, spre a lua în mână zidirea unei noue catedrale mitropolitane în Bucuresci. Statul a votat spre acestu scopu 5 milioane lei, se crede însă că va trebui celu puțin de 4 ori atata. La acestă zidire monumentală aru fi a se lucra 15—20 ani.

Principele Carolu. Primogenitul principelui Ferdinandu și principesei Maria, născutu la Sinaia în noptea spre 3 Octobru a. c., la hotărîrea consiliului ministerialu a priimitu în s. botezului oficiat de Mitropolitul primatu numele Carolu. Fericitul evenimentu a fostu sêrbat cu însuflețire în totă țera, telegramele cu miile au trebuitu să se trâmîta dela Bucuresci la Sinaia cu unu espresu. Frumoșe sunt cuvintele din manifestul M. S. regelui cătră țera, unde aretându poporului romănu evenimentul multu dorit, cu mândria încredințeză pre micul principe venit în lume „iubirei și devotamentului poporului seū iubit".

Statistica bisericilor în România. În totă țera sunt 6787 de biserici, dintre cari 218 sunt susținute de stat, 5909 de comune și 660 de persoane private, prin donațiuni etc. Esistă mai departe 130 de biserici rom. catolice, 18 protestante, 16 armenogregoriane, 28 rusesci (Lipoveni), 305 de Sinagoge și 260 de giami turcesci (în Dobrogea). Numerul totalu alu preoților și diaconilor la bisericile române e de 6571, dintre cari 3871 au absolvat cîte patru, 114 cîte șapte clase seminariale, ear 11 au absolvat facultatea teologică. Preoți rom. catolici sunt 80, păstorii protestanți 19, armeni 17, lipovanii 19, rabinii și cantorii jidovesci 169, și mehamedani (hogii) 311.

Suveniru din călătoria. Archiducele Franciscu Ferdinandu a făcutu o călătoria de 10 luni în giurul pămîntului și zilele trecute s'a reñtorsu la Viena. Acela a purtat și de și unu memoriu, scriind cu mână proprie observările sale, și a adus preste 40 lădi pline cu anticități și rarități din tôte părțile.

De model. Reuniunea învețătorilor romăni gr. or. din distictul X. (Brașov) și-a ținutu adunarea generală în zilele de 27, 28 și 29 Septembrie v. a. c., în comuna Măgherușu, unde nu numai din partea locuitorilor romăni, ci și a celor șasesci a fostu înțimpnată cu totă iubirea. Neîncăpendu învețătorii în edificiul

scôlei române, primăria li-a pusă la dispoziție sala cea mare a ospătării comunale pentru ședințe, precum și o altă sală pentru mesă comună; capelanul și întregul corpul învățătoresc luteran au participat la ședințele reuniunii; capelane și notărese au îngrijit de masa comună, agricultorul Galter li-a arătat stupina sa și li-a dat informațiunile de lipsă ș. a., așa încât președintele reuniunii, profesorul gimn. I. Popea, se află îndemnat, a aduce în „Gaz. Transilvaniei“ tuturor mulțumita comitetului. Fiă, ca frumoșele exemple se află în patria noastră mulți imitători, în cele mici ca și în cele mari!

Atentată. Bravul notar comunal din Satulungu *Ioanu Gavrușu*, funcționar prompt și stimat, membru al Asociației și al multor reuniuni folositoare, a fost atacat în seara de 1/13 Octombrie pe stradă de un asasin, care a tras asupra-i trei focuri. Atacatul a murit în ziua următoare și a fost înmormântat la 4 Octombrie cu rară solenitate, însoțit de veduva cu 5 orfanși și un public condolent de mai multe mi. Ucigătorul încă nu s'a aflat.

Charles Gounod, renumitul compozitor francez, a murit în Paris, fiind în etate de 75 ani.

Noș ȋiariu. La Timișora va eși cu 1 Ianuarie 1894 un nou ȋiariu cotidian român cu titlul „*Dreptatea*“. După programa publicată acela va sta pe baza programei politice române dela 1881 și va aperi și susține solidaritatea între inteligența și corpul poporului nostru.

Tineri români în armată. La examenul de oficeri de artilerie din estu an în Sibiu au reșit următorii voluntari români: Antoniu Pușcariu, Constantin Sotiru, Iosifu Oca, Victor Petri și Georgiu Viltu.

Liceu nou în Craiova. La 18/30 Septembrie a. c., s'a pus cu mare solenitate petra de temelie a noului liceu din Craiova. Serviciul divin l'a seversit arhierul *Dionisie*, ear însași punerea petrei, cu așezarea în fundament a pergamentului scris de autoritate, o făcu ministrul de culte și instrucțiune publică *Tache Ionescu*.

BIBLIOGRAFIA.

IX. programă a institutului pedagogico-teologic al arhidiecesei ortodoxe române din Transilvania în Sibiu pe anul școlastic 1892/3, publicată de Ioan *Hannia*, director și profesor. *Cuprinsul:* 1. Resumat de istoria computului elementar, de prof. Dem. Comșa. 2. Sciri școlare și cronica institutului. Sibiu, tipariul tipografiei arhidieceșane 1893.

XVII programă a gimnasiului public gr. or. român din Bradu pe anul școl. 1892/3, publicată de Georgiu *Părău*, di-

rectorŭ gimn. prov. — Cuprinde: A). Unŭ tractatŭ din Geometriă, de prof. prov. Dr. Ioanŭ Radu. B). Sciri scol. de dir. gimn. Sibiiŭ, tipariulŭ tipografiei archidiececane, 1893.

Carte de cetire pentru clasa I. și II. gimnasială și reală, seminariie pedagogice și școlile superioare de fete, de Ioanŭ Popea, profesorŭ la gimnasiulŭ românŭ din Brașovŭ. Ediția III, din nou prelucrată. Editura N. I. Ciurcu. Brașovŭ, 1893.

Nr. 323/1893.

Procesŭ verbalŭ

alŭ comitetulŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, luatŭ în ședința dela 11 Octobree n. 1893.

Președinte: Dr. Ilarionŭ Pușcariŭ, vice-președinte.
Membrii prezenți: Iosifŭ St. Șuluțiu, Ioanŭ Papiŭ, Parteniŭ Cosma, Dr. C. Diaconovich, Ioanŭ Crețu, Zacharia Boiu secretariŭ I, L. Simonescu, cassarŭ.

Secretariŭ: Zacharia Boiu.

Nr. 276. Direcțiunea despărțemântului IV (Sebeșŭ) de pres. 6 Octobree a. c. aterne spre revisiune procesulŭ verbalŭ alŭ adunării generale ținute în 10 Septembrie a. c. în comuna Springŭ. Din acela se vede:

a) că dlŭ Zevedeiŭ Mureșanŭ a ținutŭ o disertațiune despre însemnătatea și folosulŭ măiestriilor ca medii pentru delăturarea cauzelorŭ serăciei poporului românŭ;

b) că s'a datŭ cassarului și comitetului absolutoriŭ pentru rațiociniulŭ anului espiratŭ;

c) că afacerea datoriei S. Piso s'a transpusŭ comitetului spre cercetare și relatare;

d) că au întratŭ dela 13 membri noi pentru diplomă 13 fl., tace dela membrii ordinari 150 fl., dela membrii pe vieță 100 fl., pentru „fondulŭ Barițiŭ“, 79 fl. 70 cr., cu totulŭ 404 fl. 97 cr., și s'au înaintatŭ aici suma de 342 fl. 30 cr.;

e) că statorirea bugetului, precum și a locului pentru procsima adunare generală s'a concrețitŭ comitetului despărțemântului.

— Conclusele adunării generale se iaŭ spre sciință, esprimându-se aceleia complăcerea comitetului centralŭ pentru zelulŭ arătatŭ intru promovarea intereselorŭ Asociațiunei. Suma întrată se cuitéză și se transpune la cassa Asociațiunei. (Ex. Nr. 463/1893).

Nr. 277. Directorulŭ școlei civile de fete Dr. I. Crișianŭ dto 5 Octobree a. c. Nr. 14 aterne spre revisiune protocolulŭ conferenței ținute la 2 Octobree n. a. c.

Din acela se vede:

1. Planulŭ de învățemântŭ și alŭ órelorŭ pentru cursulŭ complementarŭ.

2. Că institutulŭ „Albina“ a donatŭ pentru acéstă școlă 8 mașine de cusutŭ.

3. Că programa scôlei pe anulă 1892/93 s'a tipărită după pracsă de mai înainte.

4. Că se recomandă iertarea didactrului pentru mai multe eleve.

5. Că conclusele comitetului privitoare la deosebitele obiecte s'au esecutată, resp. s'au luată spre sciință.

— 1. Cu privire la planulă de învățământă în cursul complementarū, afacerea se concrede dlui vice-președinte Dr. Ilarionū Pușcariū ca delegatū alū comitetului, cu aceea, că remunerațiunea pentru profesorii ordinari rēmâne ca în anulă trecutū à 100 fl., afară de profesorulă suplentū Dr. V. Saftu, a cărui remunerațiune preste totū se statorcesce cu 400 fl., pentru lucrulă de mână și economia de casă se angagiază d-șora Maria Romanū cu 200 fl., în fine didactrulă anuală pentru elevele din cursulă acesta se statorcesce cu 20 fl. pe anulă scolarū.

2. Se însărcinază direcțiunea, a îngrijă pentru inducerea în inventariulă scôlei a mașinelorū de cusutū.

3. Cu privire la tipărirea programei scôlei a se observa cele dispuse din partea comitetului.

4. Elevelorū recomandate se iartă didactrulă pentru anulă scolarū 1893/94.

5. Despre conclusele de sub punctulă acesta se ia actū. (Ex. Nr. 464/1893).

Nr. 278. Dlū Vasilie Bașota asterne o rată de 10 fl., din contribuirea sa de 100 fl., subscrisă pentru fondulă Barițiū.

— Se adeveresce primirea, și suma se transpune la cassă. (Ex. Nr. 466/1893).

Nr. 279. Dlū Ioanū Hățeganu, v. prot. alū Dergei, de pres. 7 Octobre a. c. asterne suma de 36 fl. 90 cr., colectați în tractulă seū pentru „fondulă Barițiū“.

— Se adeveresce priimirea, și suma se transpune la cassă, ear listele se transpunū redacțiunei „Transilvaniei“ spre publicare. (Ex. Nr. 467/1893).

Nr. 280. Dlū I. Hențiu de pres. 7 Octobre a. c., asterne din partea casei de păstrare Seliște 5 fl. pentru fondulă „Barițiū“.

— Se adeveresce primirea sumei de 5 fl., carea se transpune la cassă, ear lista se comunică redacțiunei „Transilvaniei“ spre publicare. (Ex. Nr. 468/1893).

Nr. 281. Comisiunea esmisă pentru procurarea portretelorū președinților Asociațiunei de pres. 7 Octobre n. a. c. arată, că aū sositū dela firma „Filip Schaeffers Nachfolger“ din Viena și portretele președinților V. B. bar. Popp, Iacob Bologa și Georgiū Barițiū à 60 fl., și propune, a se asemna la cassă prețulă portretelorū și speselorū de transportū în sumă totală de 193 fl. 51 cr.

— Se asemnăză la cassa Asociațiunei suma totală de 193 fl. 51 cr. (Ex. Nr. 469/1893).

Nr. 282. Cassarulă Asociațiunei dlū L. Simonescu de pres. 7 Octobre n. a. c. arată, că prin conclusulă dto 16 Sept. a. c. Nr. 394 s'a urcatū subvențiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei

la suma de 2418 fl. 69 cr., și că în sensul acesta a amendat proiectul de buget.

— Spre știință. (Ex. Nr. 472/1893).

Nr. 283. Ilustritatea Sa episcopul Lugoșului Victor Mihaly dto 16 Septembrie a. c. Nr. 1585 arată la Nr. 276/1892 pașii întreprinși pentru colectarea diplomelor nobilitare ale familiilor române din diecesa sa, și cere informațiune în privința trimiterii și restituirii acelor.

— Pe lângă exprimarea mulțumitei, Ilustr. Sa Dl. episcop este rugat, a dispune transmiterea acelor documente la comitetul Asociației. (Ex. Nr. 474/1893).

Nr. 284. Secretarul II. dl. Dr. A. Frâncu de pres. 12 Octombrie a. c. din cauze sanitare și pentru înmulțirea agendelor sale renunță la postul de secretar al Asociației, precum și la calitatea sa de membru suplent al comitetului.

— Cu regret se ia la cunoștință renunțarea dlui secretar II. Dr. Amos Frâncu, și aceea se va aduce la cunoștința adunării generale pentru îndeplinirea posturilor vacante, ear cu purtarea agendelor secretarului II se însărcinează secretarul I. (Ex. Nr. 179/1893).

Nr. 285. Dl. Simion Stoica, medic cercual în Rodna veche, de pres. 12 Octombrie așterne disertațiunea sa despre „Apa de beut”, destinată a se citi în adunarea generală din Năsăud.

— Afacerea se conrede presidiului. (Ex. Nr. 481/1893).

Nr. 286. Directorul școlii civile de fete a Asociației dl. Dr. I. Crișian de pres. 12 Octombrie a. c., abdică din cauze sanitare la acest post, mulțumind comitetului pentru încrederea, de care s'a bucurat, și dorind școlii prosperare și înflorire.

— Cu părere de rău se primesc abdicarea în cestiune, exprimându-le dlui Dr. I. Crișian mulțumita comitetului pentru zelosa și conștiințioasă purtare a acestui oficiu în restimp de 2 ani. Ear directoratul devenit vacant se conrede în mod provisoriu pentru restul anului școlar 1893/94 dlui învățător Dr. V. Bologa. (Ex. Nr. 487/1893).

Nr. 287. Administrațiunea „Telegrafului Român” de pres. 12 Octombrie a. c. așterne contul de 4 fl. 50 cr., pentru diferite publicațiuni.

— Suma de 4 fl. 50 cr., se asemnează la cassă spre solvire. (Ex. Nr. 484/1893).

Sibii, d. u. s.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,
vice-președinte.

Zacharia Boiu m. p.,
secretar I.

Verificarea acestui proces verbal se conrede dlor: Iosif St. Șuluțiu, Parteni Cosma și Dr. C. Diaconovich.

S'a cetit și verificat. Sibii, în 19 Octombrie 1893.

Iosif St. Șuluțiu m. p. Parteni Cosma m. p. Dr. C. Diaconovich m. p.